

Omnisports

Dues de les adquisicions més glorio- ses de la societat occidental i cris- tiana són, segons criteri universal, la transformació del diumenge en cap de setmana, i la invenció i creixement indefinit de les vacances pagades. Ha costat molt d'aconseguir, però és una cosa tan notable que fins i tot els japonesos i altres pobles exòtics ens han copiat l'in- vent. L'origen de progrés vacacional està en la santificació del dia del Senyor i el respecte a les festes de la santa mare es- glésia, que era una manera d'assegurar uns mínims de necessari descans. Des- prés el dret al descans esdevé dret a vacan- ces, i aquest és el salt qualitatiu. Vacan- ces vol dir temps buit, temps lliure, temps que es pot dedicar a una cosa dife- rent del treball. ¿A quina cosa? Aquesta és la qüestió.

Qualsevol pot entendre que sense dis- sables i diumenges, vacances de Nadal, de Pasqua i d'estiu, aquesta societat no seria el que és. Cauria per terra la cons- trucció i el comerç, el transport, l'hosta- leria, les agències de viatges, les vendes de cotxes, l'afluència als museus, els festi- vals de dansa, i altres elements igual- ment essencials per a l'ordre públic i l'es- tabilitat dels governs. Però cauria per ter- ra sobretot la indústria de l'esport o de- port que és ja, i més com més va, l'espí- nada i l'aparell immunològic del sistema. La indústria de l'esport s'ha inventat so- bretot a fi d'aprofitar la necessitat crei- xent que té el veïnat d'omplir d'alguna manera els llargs dies de festa. Partint sempre de la idea, que és un principi constitucional de primer ordre, que la gent no pot simplement gandulejar, no fer res, menjar cacau i tramussos a la porta de casa, jugar a la botifarra, fer punt de ganxo, llegir novel·les, mirar passar els núvols o contemplar la mar. Cap d'aquestes coses no està compresa en la idea de "passar un bon cap de set- mana", unes "bones vacances", i menys

en la idea de "passar-ho bé". I com que el consum de viatges culturals, expe- dicions i aventures, recitals i concerts, pubs i discoteques, i altres procediments d'omplir el temps, resulta insuficient vista la quanti- tat de temps que cal omplir, calia acudir a uns altres recursos.

Calia alguna cosa que arribara a ser universalment consumible, inesgotable, que n'hi haguera sempre per tothom en quantitat, i si pot ser que incrementara el negoci i la prosperitat general. Res no arriba a complir tals exigències com el deport o esport. Ho van posar en marxa els anglesos, i ho van escampar els ame- ricans, com tantes coses. I com tantes coses també, primer era ocupació d'a- ristòcrates desenfeinats, després de bur- gesos més o menys *snoob*, després de bo- tiguers i oficinistes, després d'honrats proletaris, i finalment de criatures i de dames i cavallers d'edat provecta. No vull fer-me fort en l'evolució del feno- men, que seria divertida. Miren només el resultat final no solament en el món de l'es- pectacle, la televisió i la premsa, el Tour de France i les Olimpíades, la lliga de futbol i la NBA. No només en això, que ja és tan substancial com l'aire, el telèfon i la Seguretat Social. El pitjor resultat està en les obligacions de la vida quoti- diana, transformada de grat o per força en variant de la vida deportiva. La vida deportiva és l'autèntica vida, i la vida normal ha d'imitar-la, sota pena de no ser gens autèntica.

De manera que, en arribar a casa, la senyora, el senyor i les criatures imiten la vida autèntica i es posen un xàndall de colors, i el cap de setmana no se'l lleven

de damunt, i les criatures van en xàndall al col·legi, i les senyores i els senyors van en xàndall al supermer- cat i en xàndall tot el cap de setmana. Per no parlar de les sa- batilles d'esport, que són ja calcer gene- ral, de les successius modes inspirades en successius models —mariner de regates, tennista, ciclista, etc.—, de la transfor- mació del passeig en bicicleta en bicis de vint-i-una marxa, de l'aeròbic domèstic, la gimnàstica passiva, els monopatins ur- bans, els vehicles tot terreny i altres pla- gues que no vénen en la Bíblia.

El secret de l'invent està en crear es- ports a partir d'activitats que no eren es- ports. De tal manera que, esdevingudes esports, compliran els requisits fonamen- tals: augmentar el volum de possibilitats per a l'anomenat "temps lliure", i sobre- tot augmentar el volum dels negocis. Si es tractara només de diversió, vida activa i saludable, higiene i exercici, el negoci seria ben curt. Però no es tracta d'això. Es tracta de vendre màquines infernals, ganxos i cordes, planxes de vela, motos, paracaigudes, instruments de tortura, sacs de dormir, cascos d'astronauta, co- cacola, disseny i nous materials, roba d'estiu i roba d'hivern, sabatilles, camise- tes, gorres, xàndalls i anoraks. Per un que fa, n'hi ha deu que fan com si. Per un que practica un esport, n'hi ha deu que el miren, l'envegen, el voldrien emular, i sobretot que es fan una certa fantasia so- bre el tema. Si més no, una fantasia in- dumentària, que és on està el gros del mercat. Així, entre un que practica i deu que compren fantasia, el mercat de l'es- port arriba a tota la col·lectivitat consu- midora. A tota, salvades potser les mon- ges de clausura i algun element anti-so- cial irreductible. Qui no s'ho crega, que mire la publicitat. És infal·lible.

Joan F. Mira